

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Cobzac Elena, Boico Victor, Catan Liliana, Guzun Ion,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Regimentului de pușcași 52 din 17 iulie 1944, în cauza penală privindu-l pe

Cebotarenco Stepan Xxxx, născut în anul xxx, originar din s. xxx, r-nul xxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Regimentului de pușcași 52 din 17 iulie 1944, Cebotarenco Stepan a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. "a" Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Cebotarenco Stepan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, din anul 1941 pînă în luna aprilie a anului 1944, locuind pe teritoriul temporar ocupat de inamic în s. xxx, raionul xxxx, și activând în calitate de șef al poliției românești, a participat la arestarea și maltratarea comuniștilor și comsomoliștilor precum și a populației civile. La fel, împreună cu fratele său Cebotarenco Grigorie și primarul satului, Furca Dumitru au jefuit școala, Casa de Cultură, spitalul, grădinițele de copii, iar bunurile le-au împărțit. Totodată, având atitudine ostilă față de regimul din URSS, în august 1944, a desfășurat în cadrul anturajului său agitație antisoviética, orientată spre discreditarea puterii sovietice. Totodată, acesta a participat la distrugerea monumentului lui Stalin.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Cebotarenco Stepan a declarat că, la sfârșitul anului 1941 la adunarea generală a satului Teia, raionul Tiraspol a fost ales în calitate de șef al poliției. Activând în funcția dată, în fiecare săptămână mergea la instructaj la jandarmeria raională. A recunoscut că l-a lovit pe Duhovschii din motiv că mama acestuia s-a plâns că fiul ar fi amenințat-o cu moartea. În anul 1943, data concretă nu o ține minte, pe Simonov Pavel doar la împins și i-a spus să meargă acasă, din motiv că ultimul era beat. Nu l-a bătut. I-a arestat pe Simonov P. și Loghinov F. pentru faptul că au cântat piesa „Trei tanchiști”, dar ulterior, au fost eliberați. La fel, l-a arestat pe Marchuța Gr., la care

în cadrul percheziției, acasă, în fântână a fost depistată o armă, pe care a ridicat-o personal. A mai participat la câteva percheziții, dar nu a însușit nimic din bunurile ridicate. La jaful școlii și grădiniței nu a participat.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Cebotarenco Stepan, în baza art. 54-1 lit. "a" Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că în materialele cauzei nu se conțin suficiente probe care ar confirma că inculpatul Cebotarenco Stepan, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul miliat, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, cum prevede dispoziția art. 54-1 lit. "a" Cod penal al RSSU.

Totodată, invocă că din declarațiile martorilor rezultă că nu pot fi tratate în mod obiectiv, deoarece ei aveau o atitudine ostilă față de inculpat și ar fi avut toate motivele de a încerca să se răfuiască cu el pentru faptul că le-au fost bătute și arestate rudele lor sau însăși aceștia. Mai mult, arestările și bătăile descrise de către acești martori, nu au o greutate probantă suficientă pentru a încadra acțiunile inculpatului în crima de trădare de patrie. De asemenea, nu au nimic în comun cu această infracțiune. Inculpatul își îndeplinea doar atribuțiile de șef al unei puteri coercitive împuternicite cu atribuții de sancționare a delincvenților.

Concomitent, menționează că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră că hotărârea de condamnare în privința inculpatului Cebotarenco Stepan este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și din acest motiv invocă că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Cebotarenco Stepan în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul Cebotarenco Stepan în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul

procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost „supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Cebotarenco Stepan a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al Regimentului de pușcași 52 din 17 iulie 1944, în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Cebotarenco Stepan, în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Cebotarenco Stepan.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al Regimentului de pușcași 52 din 17 iulie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Cebotarenco Stepan Xxxxx**, în baza învinuirii pe art. 54-1 lit. a) Cod penal al

RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **07 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Boico Victor

Catan Liliana

Guzun Ion